

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim w 2023 r.

24.09.2024 r.

-642,7 mln zł
Wynik budżetów JST

Jednostki samorządu terytorialnego (JST) uzyskały dochody o 5,8% wyższe niż w 2022 r. W tym samym czasie ich wydatki wzrosły o 11,4%. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniósł minus 642,7 mln zł wobec minus 131,9 mln zł w 2022 r.

Dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim, tj. gmin (80), powiatów (12), miast na prawach powiatu (2) oraz województwa lubuskiego w 2023 r. Informacje obejmujące dochody i wydatki gmin przedstawiono z wyłączeniem dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządzają jeden budżet, więc dochody i wydatki dla tej kategorii jednostek podano łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

1. DOCHODY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2023 r. dochody JST wyniosły łącznie 9401,1 mln zł i były o 5,8% wyższe w porównaniu ze zrealizowanymi w 2022 r. Z ogółu dochodów JST w województwie ponad połowę (52,0%) stanowiły dochody gmin. Dochody miast na prawach powiatu stanowiły 24,5% dochodów JST w województwie, dochody powiatów – 13,4%, a województwa – 10,2%.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego ogółem w porównaniu z 2022 r. wzrosły o 5,8%

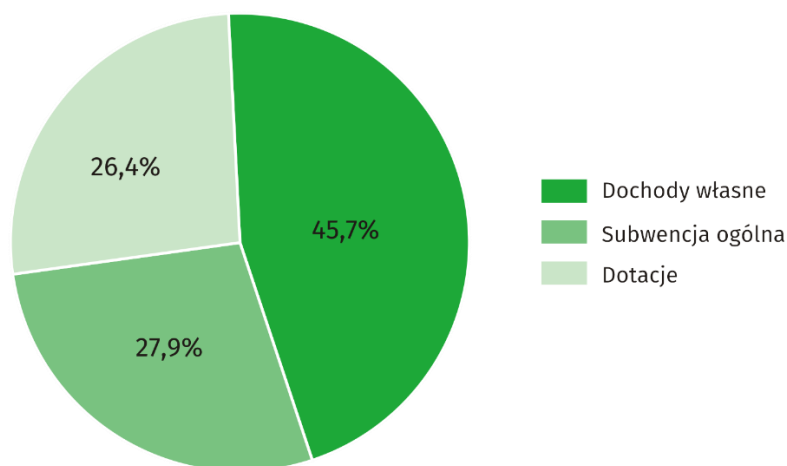
Tablica 1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W mln zł	Ogółem = 100	2022 = 100
Ogółem	9401,1	100,0	105,8
Gminy razem	4885,5	52,0	98,7
miejskie	807,0	8,6	95,5
miejsko-wiejskie	2713,9	28,9	100,8
wiejskie	1364,6	14,5	96,4
Miasta na prawach powiatu	2305,6	24,5	107,6
Powiaty	1255,7	13,4	113,3
Województwo	954,4	10,2	139,4

Wzrost dochodów zaobserwowano w budżetach JST większości szczebli podziału administracyjnego. Największy odnotowano w budżetach województwa (o 39,4%) oraz powiatów (o 13,3%). Dochody budżetów miast na prawach powiatu oraz gmin miejsko-wiejskich wzrosły odpowiednio o 7,6% i 0,8%. Z kolei spadek dochodów odnotowano w budżetach gmin wiejskich (o 3,6%) oraz miejskich (o 4,5%).

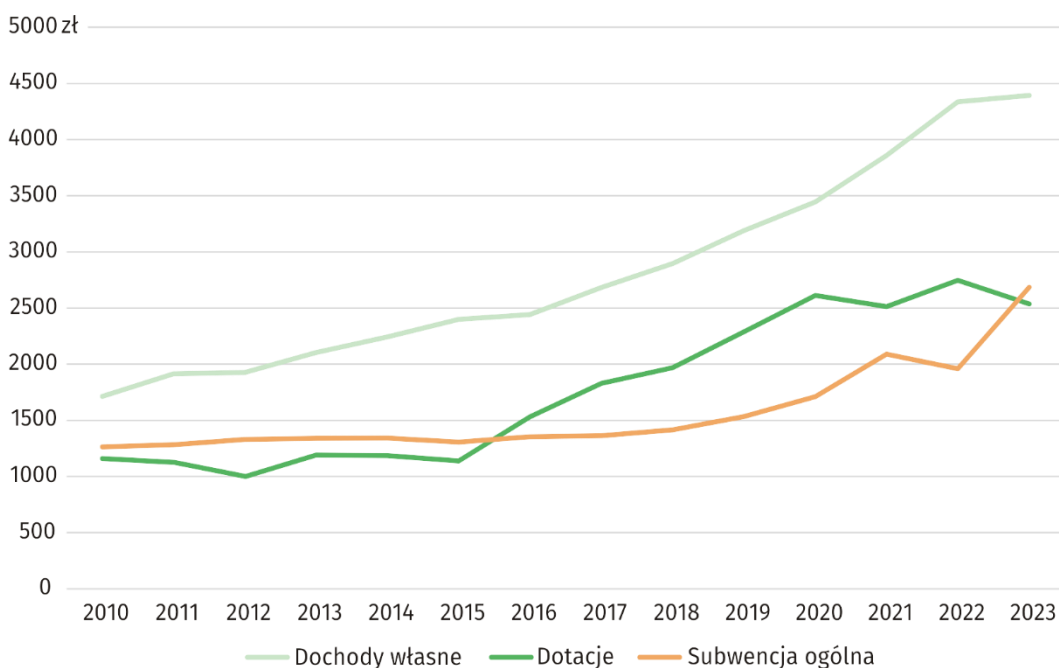
W 2023 r. w strukturze dochodów ogółem JST 45,7% stanowiły dochody własne. Było to o 2,3 p. proc. mniej niż przed rokiem. Dalsze 27,9% stanowiła subwencja ogólna (o 6,2 p. proc. więcej), a 26,4% – dotacje (o 4,0 p. proc. mniej).

Wykres 1. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody własne budżetów JST w województwie lubuskim w 2023 r. wyniosły 4394 zł, tj. o 1,3% więcej niż przed rokiem. Subwencja ogólna w przeliczeniu na 1 mieszkańca miała wartość 2686 zł (tj. zwiększyła się w porównaniu z 2022 r. o 37,1%). Z kolei dotacje w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2537 zł (tj. zmniejszyły się w ujęciu rocznym o 7,7%).

Wykres 2. Dochody jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

Dochody własne budżetów JST na 1 mieszkańca wyniosły 4,4 tys. i były wyższe niż w poprzednich latach

1.1. DOCHODY WŁASNE

W 2023 r. dochody własne budżetów JST wyniosły 4295,4 mln zł, tj. wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,8%.

W budżetach gmin dochody własne stanowiły średnio 48,6% ogółu dochodów, przy czym ich największy udział zanotowano w dochodach gmin miejskich (57,2%). W dochodach budżetów gmin miejsko-wiejskich odsetek dochodów własnych wyniósł 48,9%, a gmin wiejskich – 42,8%.

Spośród wyróżnionych kategorii dochodów własnych, w strukturze dochodów ogółem gmin województwa lubuskiego największy udział miały dochody z tytułu podatku od nieruchomości (14,8%) oraz podatku dochodowego od osób fizycznych (11,4%).

Dochody własne stanowiły 45,7% ogółu dochodów JST w województwie

W ogóle dochodów budżetów powiatów dochody własne stanowiły 32,4%, w tym 11,9% dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. W miastach na prawach powiatów dochody własne stanowiły połowę (50,9%) ogółu dochodów.

W budżecie województwa odsetek dochodów własnych w 2023 r. wyniósł 35,8%, w tym 23,6% z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, a 3,8% z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Tablica 2. Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	4295,4	2372,3	461,3	1327,3	583,7	1174,6	406,4	342,0
W % dochodów ogółem	45,7	48,6	57,2	48,9	42,8	50,9	32,4	35,8
w tym: Udział w podatku dochodowym:								
od osób prawnych	3,7	1,2	2,0	1,3	0,6	2,3	1,0	23,6
od osób fizycznych	12,1	11,4	14,7	11,0	10,4	17,0	11,9	3,8
Podatek:								
rolny	0,6	1,1	0,0	1,1	1,8	0,0	-	-
leśny	0,4	0,7	0,1	0,7	1,2	0,0	-	-
od nieruchomości	10,3	14,8	19,4	14,5	12,6	10,6	-	-
od środków transportowych	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,7	-	-
od czynności cywilno-prawnych	0,7	0,9	1,0	0,9	0,9	1,1	-	-
Dochody z majątku	2,7	3,4	5,6	3,7	1,7	2,5	1,0	1,1
Pozostałe dochody	14,3	13,9	13,4	14,8	12,6	15,9	18,5	7,3

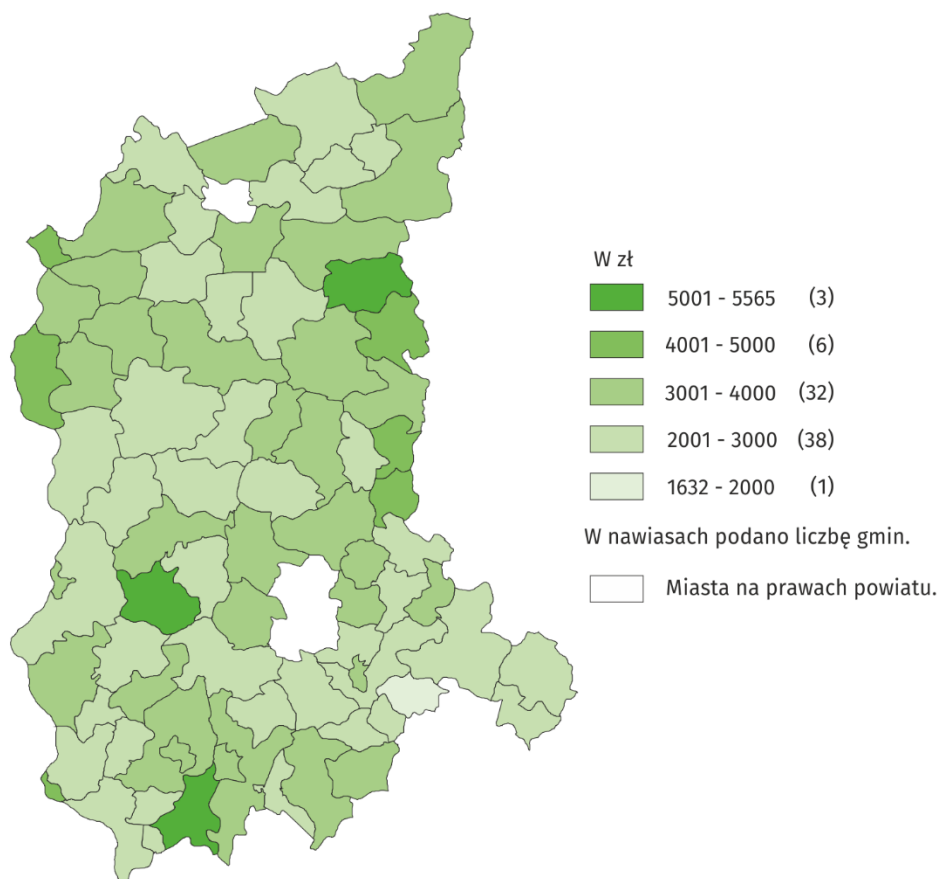
W 2023 r. najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w miastach na prawach powiatu – w wysokości średnio 4606 zł, tj. o 10,7% więcej w stosunku do poprzedniego roku.

Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3283 zł i były o 2,9% niższe niż przed rokiem. Dochody gmin miejskich na 1 mieszkańca wyniosły 3465 zł (spadek o 1,4% względem poprzedniego roku), gmin miejsko-wiejskich – 3365 zł (wzrost o 0,6%), a gmin wiejskich – 2994 zł (spadek o 10,8%).

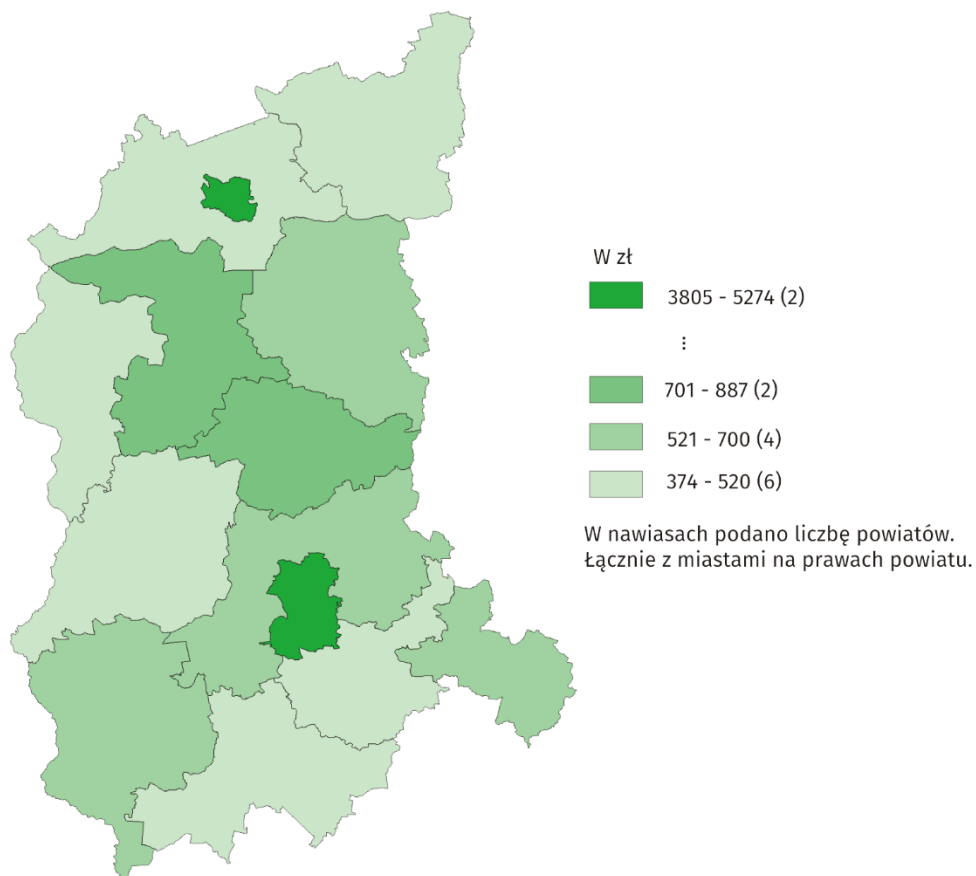
W budżetach powiatów dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 563 zł i były o 11,2% mniejsze niż w poprzednim roku. Z kolei dochody własne budżetu województwa wyniosły 350 zł i były o 22,0% większe niż przed rokiem.

Dochody własne budżetów jednostek JST na 1 mieszkańca były wyższe w stosunku do poprzedniego roku

Mapa 1. Dochody własne gmin na 1 mieszkańca w 2023 r.

Mapa 2. Dochody własne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.

1.2. SUBWENCJA OGÓLNA

Dochody budżetów JST w 2023 r. z tytułu subwencji ogólnej wyniosły 2626,0 mln zł, tj. o 36,4% więcej niż w poprzednim roku, a ich udział w ogóle dochodów JST wyniósł 27,9% (wobec 21,7% przed rokiem).

Środki z tytułu subwencji ogólnej pochodziły głównie z jej części oświatowej, przyznawanej m.in. na utrzymanie szkół publicznych oraz na dokształcanie i odprawy nauczycieli. W 2023 r. wielkość tej subwencji wyniosła 1548,7 mln zł, tj. 16,5% ogółu dochodów budżetów JST.

Subwencja ogólna w największym stopniu wspiera budżety powiatów. W 2023 r. w tej formie do budżetów powiatów wpłynęło łącznie 493,8 mln zł, co stanowiło 39,3% ogółu ich dochodów. W części oświatowej subwencji, przeznaczonej na utrzymanie szkół ponadpodstawowych, szkolnictwa specjalnego oraz placówek całodobowego pobytu uczniów (bursy, internaty) wpłynęło łącznie 331,8 mln zł, tj. 26,4% ogółu dochodów powiatów. Część wyrównawcza subwencji ogólnej finansująca świadczenia z pomocy społecznej i zmniejszająca dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów i województw stanowiła 5,5% dochodów powiatów.

W dochodach budżetów województwa, miast na prawach powiatu oraz gmin udział subwencji ogólnej wyniósł odpowiednio: 28,7%, 29,3% i 24,2%. We wszystkich typach JST zanotowano wzrost dochodów w ramach subwencji ogólnej w porównaniu z 2022 r.: w budżetach miast na prawach powiatu – o 47,1%, w budżetach gmin – o 34,6%, a w budżetach powiatów – o 27,9%. W budżecie województwa wzrost wyniósł 36,4%.

W dochodach miast na prawach powiatu część oświatowa subwencji ogólnej stanowiła 21,3%, a w budżetach gmin 14,4%.

Z kolei w budżecie województwa największą część subwencji ogólnej stanowiła jej część wyrównawcza, tj. 19,2% ogółu dochodów budżetu województwa. Część oświatowa subwencji stanowiła 2,2% ogółu dochodów budżetu województwa.

Dochody budżetów JST z tytułu subwencji ogólnej były w 2023 r. wyższe niż w poprzednim roku

Tabela 3. Subwencja ogólna w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	2626,0	1183,0	171,8	640,2	371,0	675,4	493,8	273,8
W % dochodów ogółem	27,9	24,2	21,3	23,6	27,2	29,3	39,3	28,7
Część:								
wyrównawcza	5,4	5,2	2,0	5,0	7,2	0,1	5,5	19,2
oświatowa	16,5	14,4	14,7	14,4	14,2	21,3	26,4	2,2
regionalna	0,2	-	-	-	-	-	-	1,9
Uzupełnienie subwencji ogólnej	5,2	4,5	4,4	3,9	5,6	6,5	5,0	5,4

1.3. DOTACJE

W 2023 r. dotacje ogółem w budżetach JST w województwie lubuskim wyniosły 2479,7 mln zł, tj. zmniejszyły się w porównaniu z poprzednim rokiem o 8,2%. Udział dotacji w ogóle dochodów JST zmniejszył się w skali roku o 4,0 p. proc. do 26,4%.

Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (19,9% ogółu dochodów JST), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (9,0%) oraz

Dotacje stanowiły ponad 26% ogółu dochodów JST w województwie

na zadania własne (2,3%). Dalsze 6,5% dochodów JST zapewniły łącznie dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej¹.

Najwyższy udział dotacji w dochodach ogółem zanotowano w budżecie województwa – 35,5%. Były to głównie dotacje §§ 205, 625 oraz dotacje celowe, które stanowiły odpowiednio 27,2% i 7,1% ogółu dochodów województwa.

W strukturze dochodów powiatów dotacje stanowiły 28,3%, w tym dotacje celowe – 27,4%. W ogóle dochodów budżetów miast na prawach powiatu dotacje stanowiły średnio 19,8%, w tym dotacje celowe 12,7%. W strukturze dochodów budżetu gmin dochody z tytułu dotacji stanowiły 27,2%, w tym dotacje celowe 23,8%.

Z ogółu dotacji dla JST w województwie lubuskim prawie 54% stanowiły dotacje dla gmin, w tym ponad 30% dla gmin miejsko-wiejskich

Tablica 4. Dotacje w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	2479,7	1330,2	173,9	746,4	409,9	455,5	355,5	338,5
W % dochodów ogółem	26,4	27,2	21,5	27,5	30,0	19,8	28,3	35,5
Celowe	19,9	23,8	18,5	23,5	27,5	12,7	27,4	7,1
z budżetu państwa	11,4	13,2	12,6	13,3	13,2	8,9	13,2	5,9
w tym na zadania:								
z zakresu administracji rządowej	9,0	10,2	9,6	10,2	10,6	7,3	9,7	5,6
własne	2,3	2,9	2,9	3,0	2,6	1,5	3,2	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,4	0,2	0,6	0,1	0,2	0,3	1,5	0,0
otrzymane z państwowych funduszy celowych	0,3	0,5	0,1	0,8	0,3	0,1	0,4	0,0
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań	0,6	0,3	0,1	0,3	0,4	0,2	2,7	0,6
§§ 200, 620	0,6	1,0	2,3	0,6	1,0	0,0	0,1	1,1
§§ 205, 625	5,9	2,4	0,8	3,4	1,5	7,0	0,8	27,2

W 2023 r. dochody z tytułu dotacji w budżetach JST województwa lubuskiego zmniejszyły się w porównaniu z 2022 r. o 8,2%.

Dochody z tytułu dotacji w budżetach JST zmniejszyły się

¹ Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich

Spadek dochodów z tytułu dotacji odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (o 26,0%) oraz gmin (o 17,8%). Z kolei dotacje w budżecie województwa były o 67,5% wyższe niż przed rokiem, a w budżetach powiatów – o 35,2%.

1.4. DOCHODY NA FINANSOWANIE I WSPÓŁFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH

W 2023 r. dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 644,5 mln zł, co stanowiło 6,9% ogółu dochodów JST. Były to tzw. płatności w zakresie budżetu środków europejskich (w kwocie 535,0 mln zł), środki z budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE (24,5 mln zł) oraz środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (85,0 mln zł).

W porównaniu z poprzednim rokiem dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zwiększyły się o 17,5%. Wzrost środków wyniósł 84,8% w budżecie województwa oraz 10,1% w budżetach gmin. Z kolei w budżetach powiatów oraz miast na prawach powiatu odnotowano spadki odpowiednio o 27,6% i 18,9%.

Z ogółu dochodów na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych 83% stanowiły tzw. płatności w zakresie budżetu środków europejskich

Tablica 5. Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	644,5	187,0	25,9	114,4	46,6	170,3	15,7	271,6
W % dochodów ogółem	6,9	3,8	3,2	4,2	3,4	7,4	1,2	28,5
Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	0,9	0,8	0,4	0,6	1,4	0,1	0,4	4,1
Środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,3	0,1	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	1,5
Płatności z budżetu środków europejskich	5,7	3,0	2,6	3,6	1,9	7,0	0,8	22,9

2. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2023 r. wydatki JST wyniosły 10043,8 mln zł, tj. o 11,4% więcej niż w poprzednim roku. W strukturze wydatków 73,8% stanowiły wydatki bieżące, a 26,2% – wydatki majątkowe. W stosunku do 2022 r. wydatki bieżące wzrosły o 0,6%, a wydatki majątkowe o 59,2%.

Wydatki JST były wyższe w stosunku do poprzedniego roku o 11,4%

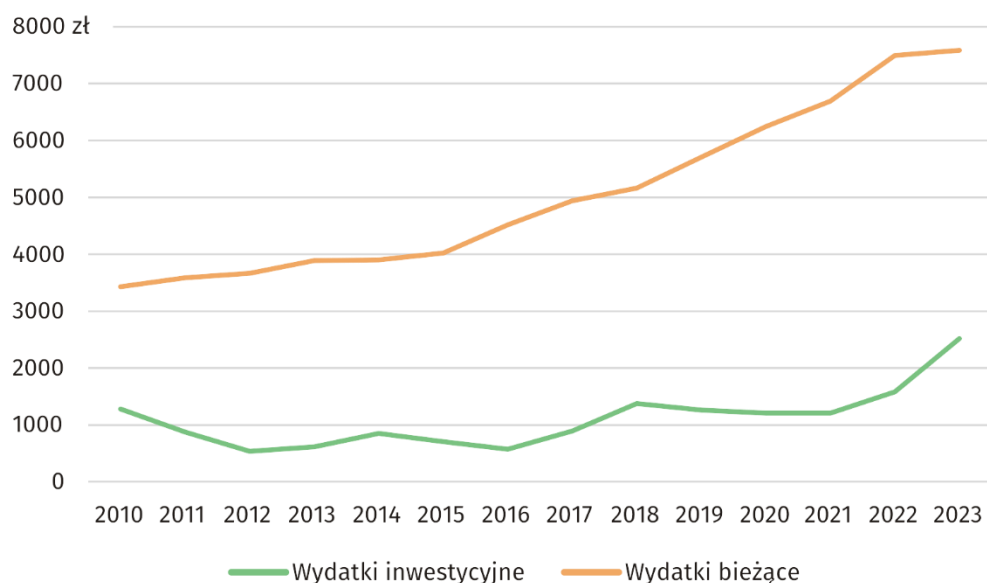
Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 10275 zł (tj. o 1096 zł na 1 mieszkańca więcej niż w 2022 r.), w tym wydatki bieżące 7584 zł (o 86 zł więcej). Wydatki majątkowe w 2023 r. zrealizowane zostały na poziomie 2691 zł na 1 mieszkańca (tj. o 1010 zł na 1 mieszkańca więcej niż w poprzednim roku).

Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 10275 zł, tj. o 11,9% więcej niż przed rokiem

Tablica 6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W mln zł	Ogółem = 100	2022 = 100
Ogółem	10043,8	100,0	111,4
Gminy razem	5122,4	51,0	103,1
miejskie	837,7	8,3	101,4
miejsko-wiejskie	2855,3	28,4	104,8
wiejskie	1429,4	14,2	100,9
Miasta na prawach powiatu	2503,1	24,9	111,1
Powiaty	1312,2	13,1	117,8
Województwo	1106,2	11,0	161,2

Wykres 3. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

2.1. WYDATKI BIEŻĄCE

Wydatki bieżące JST osiągnęły łącznie poziom 7413,5 mln zł (73,8% ogółu wydatków JST), tj. o 0,6% więcej niż w roku poprzednim.

Największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem notuje się w budżetach powiatów. W 2023 r. odsetek ten wyniósł 79,0% (o 4,4 p. proc. mniej niż w 2022 r.). W budżetach miast na prawach powiatu wydatki bieżące stanowiły 78,8% ogółu wydatków (o 3,7 p. proc. mniej), a w budżetach gmin 74,5% (o 8,4 p. proc. mniej). Udział wydatków bieżących w budżecie województwa zmniejszył się o 13,9 p. proc. do poziomu 53,2%.

W 2023 r. wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły o 1,2% do 7584 zł. Najwyższe wydatki bieżące na 1 mieszkańca w kwocie 7731 zł odnotowano w miastach na prawach powiatu i było to o 6,9% więcej niż w 2022 r. Wydatki bieżące gmin na 1 mieszkańca wyniosły 5283 zł (tj. o 6,9% mniej niż przed rokiem), przy czym najwyższe były

W 2023 r. wydatki bieżące stanowiły ponad 70% ogółu wydatków JST

w gminach miejsko-wiejskich – 5397 zł (o 6,3% niższe). W gminach wiejskich wydatki bieżące na 1 mieszkańca wyniosły 5165 zł, a w gminach miejskich 5118 zł (tj. były niższe odpowiednio o 10,5% i 3,3%). W budżetach powiatów odnotowano wzrost wydatków bieżących w przeliczeniu na 1 mieszkańca o 12,1% do 1435 zł, a w budżecie województwa – o 28,4% do 602 zł.

Tablica 7. Wydatki bieżące w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	7413,5	3816,8	681,4	2128,6	1006,8	1971,3	1037,0	588,4
W % wydatków ogółem	73,8	74,5	81,3	74,5	70,4	78,8	79,0	53,2
w tym:								
Dotacje	8,0	5,4	8,7	5,3	3,7	9,8	3,7	21,2
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	7,5	10,5	10,7	10,6	10,3	6,5	3,0	0,8
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	57,0	57,3	60,9	57,1	55,4	60,9	71,1	30,1
w tym:								
wynagrodzenia	29,5	27,6	30,0	27,3	26,7	31,2	46,9	13,5
w tym osobowe	14,5	12,8	14,0	12,4	13,0	13,8	25,3	11,0
pochodne od wynagrodzeń	5,6	5,6	6,0	5,6	5,5	5,7	7,7	2,5
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	5,4	5,5	5,8	5,5	5,4	5,5	7,5	2,4
zakup materiałów i usług	18,9	20,4	22,3	20,3	19,3	21,4	14,0	12,2
Obsługa długu publicznego	1,4	1,3	1,0	1,5	1,1	1,6	1,3	1,2

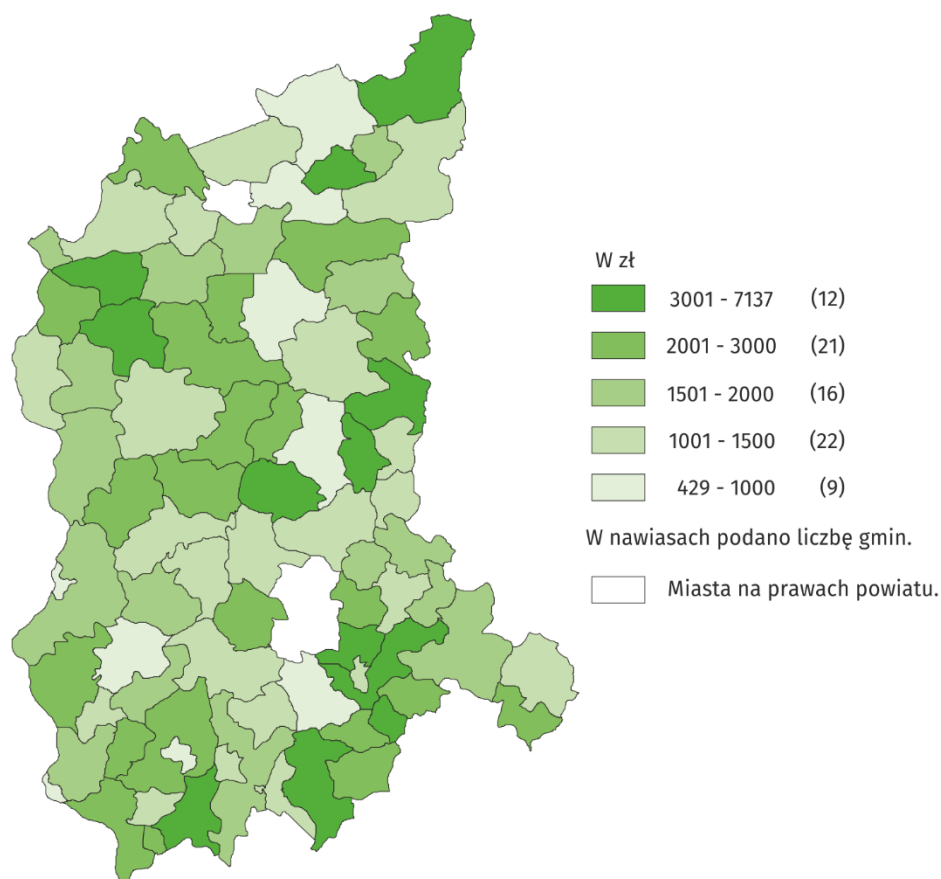
2.2. WYDATKI MAJĄTKOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2023 r. wydatki majątkowe stanowiły 26,2% ogółu wydatków JST (wobec 18,3% w 2022 r.) i wyniosły 2630,3 mln zł (w tym 2459,7 mln zł stanowiły wydatki inwestycyjne). W porównaniu z poprzednim rokiem wydatki majątkowe wzrosły o 59,2%, a inwestycyjne o 58,3%.

Wydatki inwestycyjne budżetów gmin były o 58,2% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejsko-wiejskich zanotowano wzrost wydatków inwestycyjnych o 67,4%, w gminach wiejskich o 51,4%, a w gminach miejskich o 41,2%. W budżetach powiatów wydatki inwestycyjne zwiększyły się o 49,4%, a w budżetach miast na prawach powiatu o 29,7%. W budżecie województwa odnotowano ponad 2-krotny wzrost.

W 2023 r. wydatki inwestycyjne JST były większe niż w poprzednim roku o ponad 58%

Mapa 3. Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2023 r.

W relacji do poprzedniego roku udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem zwiększył się we wszystkich typach JST, przy czym największy wzrost udziału odnotowano w budżecie województwa (o 10,2 p. proc. do 43,1%). Udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków budżetów gmin wzrósł o 8,5 p. proc. (do 24,3%), powiatów – o 4,4 p. proc. (do 20,9%), a w miastach na prawach powiatu – o 2,6 p. proc. (do 18,5%).

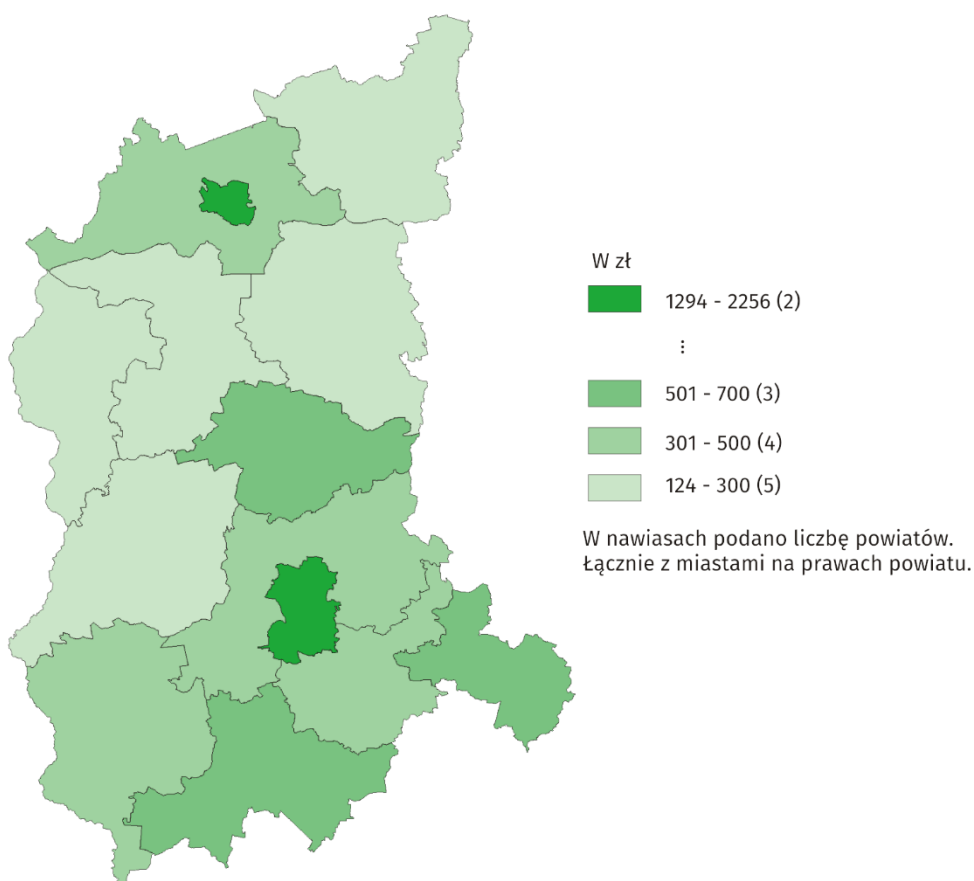
W 2023 r. wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe we wszystkich poziomach JST

Najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowały miasta na prawach powiatu - 1819 zł (co oznacza wzrost o 30,6% w skali roku). Wydatki inwestycyjne gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1722 zł (wzrost o 59,0%), województwa – 488 zł (ponad 2-krotny wzrost), a powiatów – 380 zł (o 50,0% więcej).

Tablica 8. Wydatki majątkowe w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	2630,3	1305,6	156,3	726,7	422,5	531,8	275,2	517,7
W % wydatków ogółem	26,2	25,5	18,7	25,5	29,6	21,2	21,0	46,8
w tym inwestycyjne	24,5	24,3	18,2	23,7	29,0	18,5	20,9	43,1

Mapa 4. Wydatki inwestycyjne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.

2.3. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW

Z ogółu wydatków JST, najwięcej zrealizowano w dziale oświata i wychowanie – 2873,7 mln zł (tj. 28,6% ogółu wydatków JST). Wydatki w dziale transport i łączność w wysokości 1597,2 mln zł stanowiły dalsze 15,9% ogółu wydatków JST, a w dziale administracja publiczna w kwocie 1034,8 mln zł – 10,3%. Udziały wydatków w pozostałych działach klasyfikacji budżetowej nie przekraczały 10% ogółu wydatków JST. Były to m.in. wydatki w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8,0% ogółu wydatków JST), rodzina (7,4%), pomoc społeczna (6,4%) oraz kultura fizyczna (3,9%).

Ponownie w większości działów klasyfikacji budżetowej zanotowano wzrost wydatków JST w porównaniu z poprzednim rokiem. Wzrost zanotowano m.in. w działach: ochrona zdrowia – o 62,0%, kultura fizyczna – o 48,3%, transport i łączność – o 40,7% oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska – o 33,9%. Spadek wydatków odnotowano m.in. w działach: pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – o 69,2%, rodzina – o 32,0% oraz gospodarka mieszkaniowa – o 4,6%.

W budżetach gmin odnotowano wzrost wydatków klasyfikowanych m.in. w działach: transport i łączność (o 54,4%) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 42,8%). Spadek wydatków odnotowano m.in. w działach: pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 88,8%) oraz rodzina (o 35,4%).

W budżetach powiatów wzrost dotyczył wydatków m.in. na ochronę zdrowia (o 55,5%) i turystykę (o 52,4%), a spadek m.in. na rolnictwo i łowiectwo (o 88,0%) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (o 67,0%). W miastach na prawach powiatu wzrost wydatków nastąpił m.in. w działach: kultura fizyczna (o 76,9%) i edukacyjna opieka wychowawcza (o 59,5%). Spadek wydatków odnotowano m.in. w działach: rodzina (o 35,5%) i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 33,3%).

Z kolei w budżecie województwa w największym stopniu wzrosły wydatki m.in. na gospodarkę mieszkaniową (ponad 6-krotnie) oraz turystykę (ponad 3,5-krotnie). Zmniejszyły się natomiast tylko wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (o 85,7%).

Jednostki samorządu terytorialnego od lat najwięcej środków przeznaczają na działy oświata i wychowanie oraz transport i łączność

Tablica 9. Struktura wydatków według działów w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,7	2,9	0,0	2,4	5,7	0,0	0,1	1,3
Transport i łączność	15,9	10,4	9,8	9,7	12,1	16,0	16,1	41,2
Turystyka	0,3	0,5	1,0	0,6	0,2	0,0	0,0	0,4
Gospodarka mieszkaniowa	2,2	2,9	1,8	3,9	1,5	2,1	1,1	0,3
Działalność usługowa	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	1,7	0,1
Administracja publiczna	10,3	10,2	9,3	9,6	11,8	6,8	10,9	18,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,1	1,5	0,8	1,3	2,3	2,0	6,6	0,1
Obsługa długu publicznego	1,4	1,3	1,0	1,5	1,1	1,6	1,3	1,2
Oświata i wychowanie	28,6	31,3	34,7	30,1	31,5	34,9	28,3	2,4
Ochrona zdrowia	2,1	0,6	0,9	0,6	0,5	0,9	3,2	10,5
Pomoc społeczna	6,4	6,2	7,8	6,1	5,5	6,4	12,1	0,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,8	1,0	0,7	1,1	0,9	1,6	5,1	2,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,8	0,2	0,1	0,2	0,1	3,3	6,2	1,1
Rodzina	7,4	9,5	10,6	9,4	9,2	6,7	6,5	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8,0	12,0	10,0	14,1	9,0	7,4	0,1	0,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,5	4,3	3,9	4,0	5,0	2,3	0,1	6,5
Kultura fizyczna	3,9	3,6	6,7	3,5	2,1	7,1	0,2	2,2
Pozostałe	2,1	1,2	0,5	1,5	1,2	0,6	0,4	11,4

3. WYNIKI FINANSOWE BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

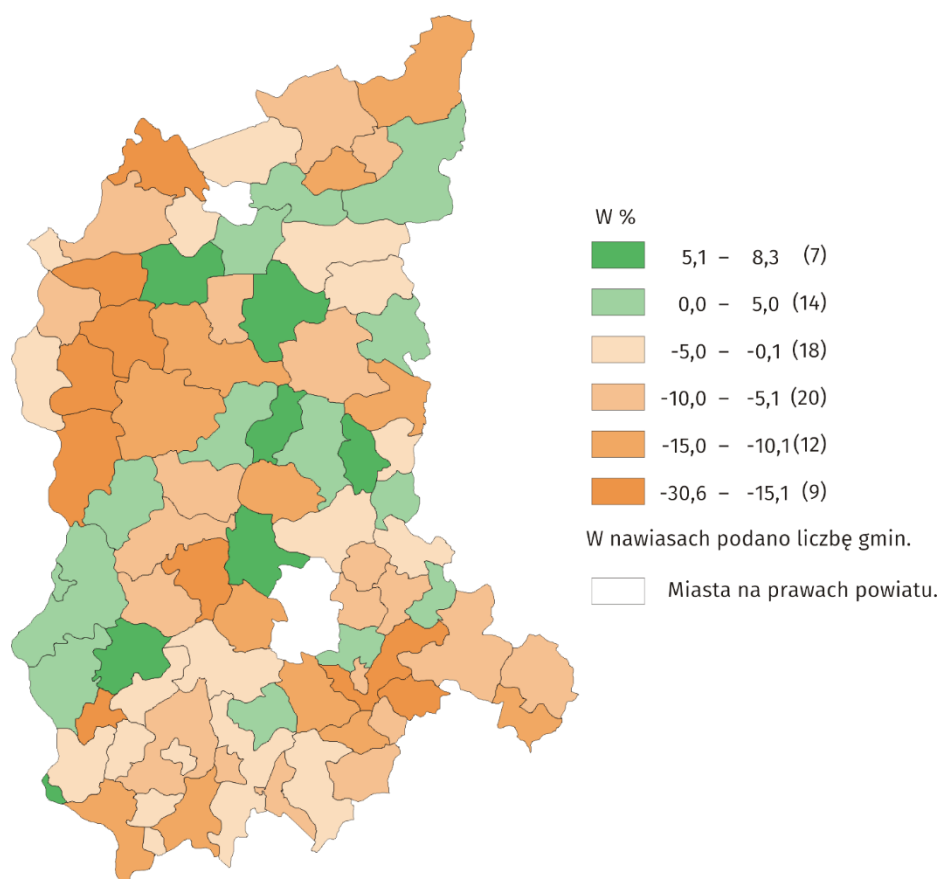
W 2023 r. wynik finansowy budżetów JST ukształtował się na poziomie minus 642,7 mln zł. Relacja wyniku do dochodów wyniosła minus 6,8%, tj. pogorszyła się w porównaniu z 2022 r. Przed rokiem wynik budżetów JST wyniósł minus 131,9 mln zł, a relacja wyniku do ogółu dochodów JST ukształtowała się na poziomie minus 1,5%.

Wynik budżetów gmin województwa lubuskiego wyniósł minus 236,9 mln zł (wobec minus 15,4 mln zł w poprzednim roku). Spośród 80 lubuskich gmin (bez miast na prawach powiatu), w 59 gminach zanotowano deficyt budżetowy w wysokości minus 275,4 mln zł. W pozostałych 21 gminach rok budżetowy zamknięto nadwyżką budżetową o łącznej wysokości 38,5 mln zł. W poprzednim roku deficyt o łącznej wysokości minus 150,6 mln zł zanotowano w 37 gminach, a nadwyżkę dochodów nad wydatkami o łącznej wartości 135,3 mln zł – w 43 gminach.

Wśród lubuskich gmin największy ujemny wynik budżetowy zanotowano w gminie miejskiej Nowa Sól (minus 19,5 mln zł). Z kolei największą nadwyżkę budżetową odnotowano w gminie Lubsko (6,7 mln zł).

Relacja wyniku do dochodów JST w 2023 r. wyniosła minus 6,8%, tj. pogorszyła się w porównaniu z 2022 r. (kiedy wyniosła minus 1,5%)

Mapa 5. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów gmin w 2023 r.

W 2023 r. relacja wyniku ogółem do dochodów ogółem gmin wyniosła minus 4,8%, wobec minus 0,3% przed rokiem. Relacja wyniku do dochodów ukształtowała się od minus 30,6% w gminie Słońsk do 8,3% w gminie Bledzew.

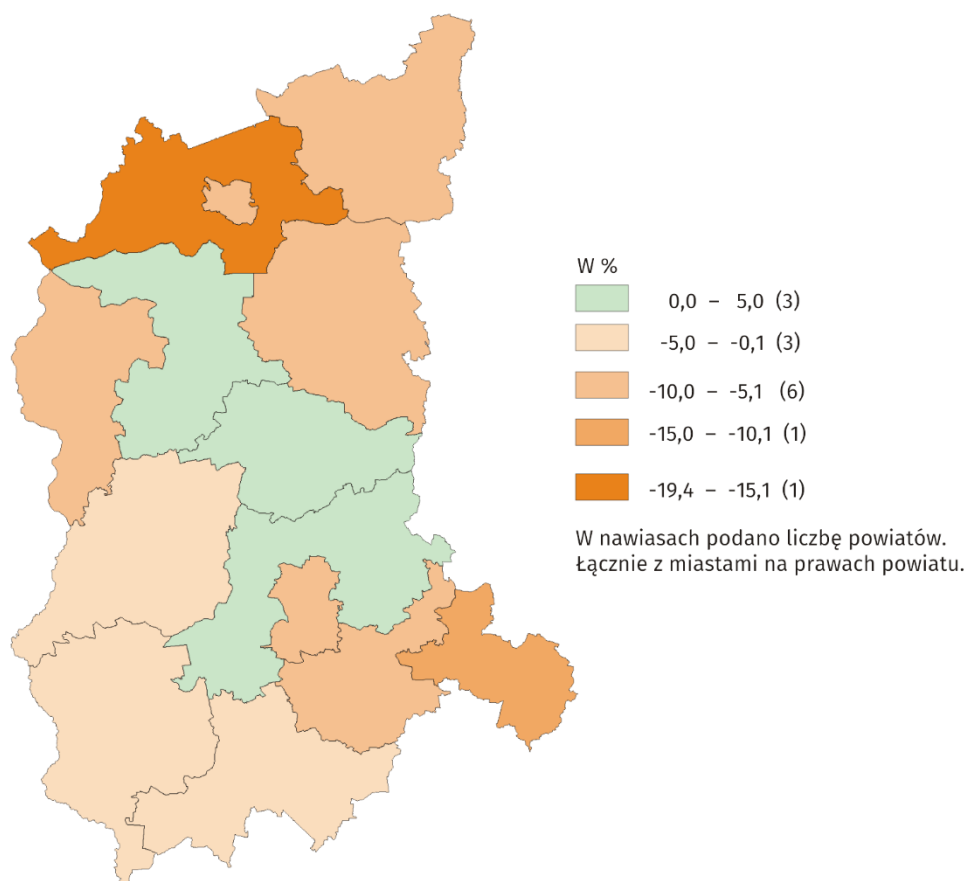
W miastach na prawach powiatu zanotowano deficyt budżetowy, który wyniósł minus 197,5 mln zł (wobec minus 109,3 mln zł w poprzednim roku), a relacja wyniku do dochodów wyniosła minus 8,6% wobec minus 5,1% przed rokiem.

Łączny wynik budżetów powiatów wyniósł minus 56,5 mln zł (wobec minus 5,7 mln zł w 2022 r.), a relacja wyniku do dochodów powiatów wyniosła minus 4,5% (wobec minus 0,5% w poprzednim roku). Spośród 12 powiatów w województwie lubuskim, w 9 powiatach zanotowano deficyt budżetowy wynoszący minus 64,2 mln zł, a w pozostałych 3 zanotowano nadwyżkę budżetową o łącznej wartości 7,7 mln zł. Relacja wyniku do dochodów ukształtowała się na poziomie od minus 19,4% w powiecie gorzowskim do 4,3% w powiecie sulęcińskim.

W budżecie województwa zanotowano deficyt budżetowy w kwocie minus 151,8 mln zł (wobec minus 1,6 mln zł przed rokiem). Relacja wyniku do dochodów województwa wyniosła minus 15,9% (wobec minus 0,2% w poprzednim roku).

W 2023 r. odnotowano ujemne wartości relacji wyników do dochodów ogółem we wszystkich typach JST

Mapa 6. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów powiatów i miast na prawach powiatu w 2023 r.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Dyrektor Roman Fedak
Tel: 68 322 31 12

Rozpowszechnianie:
Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych

Tel: 68 322 31 28

Współpraca z Mediami

Tel: 68 322 31 12

e-mail: **SekretariatUSZGR@stat.gov.pl**

zielonagora.stat.gov.pl

[@ZielonaGoraSTAT](https://twitter.com/ZielonaGoraSTAT)

[@UStatZielonaGora](https://www.facebook.com/UStatZielonaGora)

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim w 2022 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Strateg](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Dotacje celowe z budżetu państwa](#)

[Dotacje celowe z funduszy celowych](#)

[Podatek](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)

[Podatek dochodowy od osób prawnych](#)